

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perhehoitolain 20 §:n, omaishoidon tuesta annetun lain 10 §:n, kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 23 §:n, sosiaalihoitolain 27 e §:n, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain, työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain sekä urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi perhehoitolakia, omaishoidon tuesta annettua lakia, kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia, sosiaalihoitolakia, kehitysvammaisten erityishuollosta annettua lakia, työtapaturma- ja ammattitautilakia, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakia sekä urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettua lakia. Esityksen mukaan lainsäädäntöön lisättäisiin säännökset perhehoitajien, omaishoitajien, kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien sekä vammaisten ja vajaakuntoisten työtoimintaan osallistuvien tapaturma- ja ammattitautiturvasta. Uutta vuoden 2016 alusta voimaan tulevaa työtapaturma- ja ammattitautilakia ei sovelleta muuhun kuin työ- ja virkasuhteessa tehtävään työhön sekä yrittäjätyöhön. Sen vuoksi muiden henkilöryhmien tapaturma- ja ammattitautiturvasta on säädettävä mainittuja henkilöryhmiä koskevissa erityislaeissa. Esityksessä ehdotetaan erityislakeihin viittaussäännöstä, jonka mukaan mainittuihin erityisryhmiin kuuluvat tulisi vakuuttaa työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisella vakuutuksella. Tällöin heidän vakuutusturvansa vastaisi työntekijöille säädettyä turvaa kuten voimassa olevan lainsäädännönkin nojalla. Tapaturma- ja ammattitautiturva ulotettaisiin samalla kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla järjestettävään työtoimintaan osallistuviin.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi tehtäväksi 1 päivänä tammikuuta 2016 voimaan tuleviin työtapaturma- ja ammattitautilakiin, urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettuun lakiin sekä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin joukko lähinnä teknisluonteisia muutoksia.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 NYKYTILA JA EHDOTETUT MUUTOKSET.....	4
1.1 Uuden työtapaturma- ja ammattitautilain merkitys.....	4
1.2 Perhehoitajien työtapaturma- ja ammattitautiturva.....	4
1.3 Omaishoitajien työtapaturma- ja ammattitautiturva.....	5
1.4 Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien työtapaturma- ja ammattitautiturva.....	5
1.5 Vammaisten ja vajaakuntoisten henkilöiden työtoimintaan osallistuvien työtapaturma- ja ammattitautiturva.....	6
Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta.....	6
Kehitysvammalainsäädäntöön perustuva työtoiminta.....	6
Ehdotus.....	7
1.6 Eräitä lakiteknisii korjauksia työtapaturma- ja ammattitautilakiin sekä urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettuun lakiin.....	7
1.7 Muutokset maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin.....	7
2 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	8
3 ESITYKSEN VALMISTELU.....	9
YKSIYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	11
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	11
1.1 Perhehoitolaki.....	11
1.2 Laki omaishoidon tuesta.....	11
1.3 Laki kuntouttavasta työtoiminnasta.....	11
1.4 Sosiaalihuoltolaki.....	12
1.5 Laki kehitysvammaisten erityishuollosta.....	12
1.6 Työtapaturma- ja ammattitautilaki.....	12
1.7 Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki.....	13
1.8 Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta.....	15
2 VOIMAANTULO.....	16
LAKIEHDOTUKSET.....	17
1. Laki perhehoitolain 20 §:n muuttamisesta.....	17
2. Laki omaishoidon tuesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta.....	18
3. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta.....	19
4. Laki sosiaalihuoltolain 27 e §:n muuttamisesta.....	20
5. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta.....	21
6. Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta.....	22
7. Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta.....	25
8. Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamisesta.....	28
LIITE.....	30
RINNAKKAISTEKSTIT.....	30
1. Laki perhehoitolain 20 §:n muuttamisesta.....	30
2. Laki omaishoidon tuesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta.....	31
3. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta.....	32

HE 93/2015 vp

4. Laki sosiaalihuoltolain 27 e §:n muuttamisesta	33
6. Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta	34
7. Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta	37
8. Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamisesta	42

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Uuden työtapaturma- ja ammattitautilain merkitys

Uusi työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016. Lain soveltamisala on rajattu työ- ja virkasuhteessa tehtävään työhön sekä yrittäjätyöhön, joten laki ei koske omaishoitajia, perhehoitajia eikä kuntouttavaan työtoimintaan ja vammaisten henkilöiden työtoimintaan osallistuvia henkilöitä. Ei-työsuhteessa tehtävän työn osalta tapaturma- ja ammattitautiturva on siten säädettävä erikseen, vaikka turvan sisältö olisi käytännössä sama kuin työntekijöillä. Lainsäädännössä ei ole tarkoitus jättää mitään työtä tekevää ryhmää tapaturmaturvan ulkopuolelle. Nykyisin omaishoitajien sekä kuntouttavaan työtoimintaan ja vammaisten henkilöiden työtoimintaan osallistuvien henkilöiden tapaturmaturva on heitä koskevan erityislainsäädännön nojalla järjestetty tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n 1 momentin mukaisella vapaaehtoisella työajan vakuutuksella. Vastaava järjestely ei enää ole tarkoituksenmukainen uuden työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla, koska siinä vapaaehtoinen työajan vakuutus on rajattu yrittäjiin. Vapaaehtoinen vakuutusmuoto sopii huonosti pakollisen vakuuttamisen toteuttamiseen.

Perhehoitajat kuuluvat tapaturmavakuutuslain 3 a §:n nojalla pakollisen vakuutuksen piiriin, mutta vastaavaa säännöstä ei enää ole uudessa työtapaturma- ja ammattitautilaissa. Perhehoitajien asema eroaa muista erityisryhmistä siinä, että perhehoitajan ansionmenetykskorvaus määräytyy kaikilta osin kuten työntekijällä eli kaikki työansiot otetaan huomioon, muilla on vakuutuksessa määrätty vuosityöansio, jonka perusteella ansionmenetykskorvaus määräytyy.

1.2 Perhehoitajien työtapaturma- ja ammattitautiturva

Uusi perhehoitolaki (263/2015) tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2015. Sen 20 §:n 2 momentin mukaan perhehoitajan tapaturmavakuutuksesta säädetään tapaturmavakuutuslaissa. Tapaturmavakuutuslain 3 a §:n nojalla perhehoidosta tehtävän toimeksiantosopimussuhteen osapuolista on voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa säädetään työnantajasta ja työntekijästä.

Perhehoitolain mukaan kyseessä ei siis ole työsuhde vaan toimeksiantosopimukseen perustuva toimeksiantosuhde. Vastaava säännös sisältyi vanhaan perhehoitajalakiin. Perhehoitolain 10 §:n 3 momentin mukaan perhehoidosta toimeksiantosopimuksen tehnyt ei ole työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettu työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään. Uutta vuoden 2016 alusta voimaantulevaa työtapaturma- ja ammattitautilakia sovelletaan vain työsopimussuhteessa olevaan työntekijään eikä siinä ole tapaturmavakuutuslain 3 a §:ää vastaavaa säännöstä, joten sitä ei sovelleta toimeksiantosopimuksen tehneeseen perhehoitajaan. Jotta perhehoitajien työtapaturma- ja ammattitautiturva säilyisi ennallaan, siitä olisi nimenomaisesti säädettävä.

Esityksessä ehdotetaan, että toimeksiantosopimuksen tehneeseen perhehoitajaan sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja toimeksiantajana olevaan kuntaan tai kuntayhtymään sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Kunnan tai kuntayhtymän tulisi ottaa työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen pakollinen vakuutus toimeksiantosuhteessa oleville perhehoitajille. Perhehoitajien turva säilyisi samanlaisena kuin työntekijöillä, kun uusi työtapaturma- ja ammattitautilaki tulee voimaan.

1.3 Omaishoitajien työtapaturma- ja ammattitautiturva

Omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 10 § 1 momentin mukaan omaishoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan velvollisuutena on mainitun lain 10 §:n 3 momentin nojalla ottaa tapaturmavakuutuslain 57 §:n 1 momentin mukainen vapaaehtoinen työajan vakuutus hoitajalle.

Omaishoitajalla on mainitun vakuutuksen nojalla tapaturmavakuutuslain mukainen turva omaishoitajan työssä sattuneiden tapaturmien ja ammattitautien varalta. Turvan sisältö vastaa työntekijän turvaa lukuun ottamatta ansionmenetyskorvausta, joka määräytyy vakuutuksessa määritellyn vuosityöansion perusteella. Ansionmenetyskorvauksessa on käytettävä kuitenkin vähintään tapaturmavakuutuslain 28 § mukaista vähimmäisvuosityöansiota, joka vuoden 2015 tasolla on 12 560 euroa. Käytännössä omaishoidon palkkio jää tapaturmavakuutuslain mukaisesta vähimmäisvuosityöansiosta pienemmäksi. Vakuutusmaksu määräytyy kunkin vakuutusyhtiön omien maksuperusteiden mukaan.

Esityksessä ehdotetaan, että omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on jatkossa vakuutettava omaishoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain 3 §:n 1 momentin mukaisella pakollisella vakuutuksella. Omaishoitajaan sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Poikkeuksena tähän pääsääntöön vuosityöansiona käytettäisiin omaishoidon tuesta annetun lain 5 §:n mukaisen hoitopalkkion määrää vuositasolla. Omaishoitajan ansionmenetyskorvaus määräytyisi siten kuten nykyisinkin. Omaishoidon tuesta annetun lain mukainen vähimmäispalkkio on työtapaturma- ja ammattitautilain 79 §:n vähimmäisvuosityöansiota pienempi, minkä vuoksi pääsääntöisesti omaishoitajaan sovellettaisiin mainittua vähimmäisvuosityöansiosäännöstä. Vähimmäisvuosityöansiosuojaa ei olisi vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä saavalla omaishoitajalla, mikä vastaa nykytilaa. Uudessa työtapaturma- ja ammattitautilaissa on vähimmäisvuosityöansion tasoa korotettu noin 10 prosentilla nykyisestä, muutoin omaishoitajan tapaturmaturva säilyisi nykyisellä tasolla.

1.4 Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien työtapaturma- ja ammattitautiturva

Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu pitkään työttöminä olleille henkilöille työllistymismahdollisuuksien ja elämänhallinnan parantamiseksi. Kuntouttavasta työtoiminnasta säädetään kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001). Kuntouttavassa työtoimintaan osallistuva ei ole virka- tai työsuhteessa toimintaa järjestävään tai toteuttavaan tahoon. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 23 §:n mukaan kunnan on järjestettävä kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla tapaturmavakuutuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakuutus- turva kuntouttavassa työtoiminnassa sattuvan tapaturman varalta.

Vakuutusturvan sisältö vastaa työntekijän turvaa lukuun ottamatta ansionmenetyskorvausta, joka määräytyy kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 23 §:n 2 momentin nojalla tapaturmavakuutuslain 28 § mukaisen vähimmäisvuosityöansion perusteella. Vähimmäisvuosityöansio on vuoden 2015 tasolla 12 560 euroa. Vakuutusmaksu puolestaan määräytyy kunkin vakuutusyhtiön omien maksuperusteiden mukaan.

Esityksessä ehdotetaan, että kunnan olisi jatkossa vakuutettava kuntouttavaa työtoimintaan osallistuva työtapaturma- ja ammattitautilain 3 §:n 1 momentin mukaisella pakollisella vakuutuksella. Työtoimintaan osallistuvaan sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Poikkeuksena tähän pääsääntöön vuosityöansiona käytettäisiin työta-

paturma- ja ammattitautilain mukaista vähimmäisvuosityöansiota. Vähimmäisvuosityöansion tasoa on korotettu noin 10 prosentilla nykyisestä uudessa työtapaturma- ja ammattitautilaissa. Muutoin työtoimintaan osallistuvan tapaturmaturva säilyisi nykyisellä tasolla.

1.5 Vammaisten ja vajaakuntoisten henkilöiden työtoimintaan osallistuvien työtapaturma- ja ammattitautiturva

Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 e §:n mukaan vammaisten henkilöiden työtoiminnalla tarkoitetaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja sitä edistävää toimintaa työkyvyttömille henkilöille, joilla vammaisuudesta johtuen ei ole edellytyksiä osallistua vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevana toimintana työsuhteessa tehtävään työhön ja joiden toimeentulo perustuu pääosin sairauden tai työkyvyttömyyden perusteella myönnettäviin etuuksiin. Vammaisten työtoimintaa harjoitetaan yleensä työpaikoilla, jotka julkinen sektori on järjestänyt tai avustanut niiden luomisessa. Työtoimintaan osallistuvalla henkilöllä on asiasta viranomaispäätös. Käytännössä tällainen henkilö asuu kotona tai asuntolassa, eikä ole siis laitoksessa. Työtoimintaan osallistuvalla voidaan maksaa työosuusrahaa tai vastaavaa avustusta, joka ei ole veronalaista tuloa.

Vammaisten henkilöiden työtoimintaan osallistuva henkilö ei ole työsuhteessa toiminnan järjestäjään tai palvelun tuottajaan. Kunta voi järjestää vammaisten työtoiminnan joko itse, yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa tai hankkimalla palvelun valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelun tuottajalta.

Kunnalla on työtoiminnan järjestäjänä sosiaalihuoltolain 27 e §:n 3 momentin nojalla velvollisuus ottaa tapaturmavakuutuslain 57 §:n 1 momentin mukainen vakuutus työtoimintaan osallistuvalla. Vakuutuksen vuosityöansiona käytetään tapaturmavakuutuslain 28 §:n 6 momentin mukaista vähimmäisvuosityöansiota, joka vuoden 2015 tasolla 12 560 euroa.

Kunta voi myös ostaa vammaisten työtoimintaan liittyvät palvelut ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Tässäkin tapauksessa vakuuttamisesta vastaa viime kädessä kunta, mutta ostopalvelusopimuksessa on käytännössä usein sovittu vakuuttamisen hoitamisesta niin, että vakuutuksen ottaa palvelun tuottaja.

Vakuutusmaksu määräytyy kunkin vakuutusyhtiön omien maksuperusteiden mukaan. Usein vakuutusmaksu on käytännössä määräytynyt vähimmäisvuosityöansion ja henkilöiden lukumäärän mukaan.

Kehitysvammalainsäädäntöön perustuva työtoiminta

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla työtoimintaan osallistuvalla henkilöllä on mainitun lain mukainen erityishuolto-ohjelma. Erityishuoltoa annetaan kehitysvammaiselle henkilölle, joka ei muun lain nojalla voi saada tarvitsemiaan palveluksia.

Kehitysvammaisten työtoiminnan vakuuttamisessa on ilmennyt epäselvyyttä. Sosiaalihuoltolain 27 e §:n tultua voimaan vuonna 2002 ohjeistettiin, ettei sosiaalihuoltolakiin perustuva vakuuttamisvelvollisuus koske kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaista työtoimintaa. Tämä kanta vastasi sen hetkistä laintulkintaa.

Käytännössä rajanveto näiden työtoiminnan muotojen ja niiden vakuuttamisen osalta ei ole ollut yhdenmukaista ja selvää. Usein kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa varten on otettu muita vapaaehtoisia vakuutuksia kuin tapaturmavakuutuslain 57 §:n mukainen vakuutus. So-

siaalihuoltolain 27 e §:n nojalla otettuun tapaturmavakuutuslain 57 §:n mukaiseen vakuutukseen on toisaalta voitu sisällyttää myös kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tarkoittamia henkilöitä. Lisäksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on ratkaisussaan vuonna 2014 katsonut, että sosiaalihuoltolain 27 e §:n mukainen vakuuttamisvelvollisuus ulottuu myös kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla harjoitettuun työtoimintaan. Kehitysvammaisten työtoiminnan osalta vakuuttamistilanne on siten tällä hetkellä epäselvä ja epäyhtenäinen. Työtoimintaan osallistuvien vakuutusturvan epäyhtenäisyyttä ei voida pitää yhdenvertaisuuden kannalta tyydyttävänä tilanteena.

Ehdotus

Esityksessä ehdotetaan, että vammaisten ja vajaakuntoisten henkilöiden työtoimintaa järjestävän tahon olisi jatkossa vakuutettava työtoimintaan osallistuva työtapaturma- ja ammattitautilain 3 §:n 1 momentin mukaisella pakollisella vakuutuksella. Vakuuttamisvelvollisuus koskisi sekä sosiaalihuoltolain 27 e §:n että kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla järjestettävää työtoimintaa. Kehitysvammaisten osalta lainsäädäntöä selkiytettäisiin yhdenmukaistamalla kehitysvammaisten lakisääteinen vakuutusturva työtoiminnassa.

Työtoimintaan osallistuvaan sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain säädetään työntekijästä, ja työtoiminnan järjestäjään sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain säädetään työnantajasta. Poikkeuksena tähän pääsääntöön ansionmenetyskorvauksen perusteena olevana vuosityöansiona käytettäisiin työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista vähimmäisvuosityöansiota. Vähimmäisvuosityöansion tasoa on korotettu noin kymmenellä prosentilla nykyisestä uudessa työtapaturma- ja ammattitautilain säänteissä. Muutoin työtoimintaan osallistuvan tapaturmaturva säilyisi nykyisellä tasolla.

1.6 Eräitä lakitekniisiä korjauksia työtapaturma- ja ammattitautilakiin sekä urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettuun lakiin

Uusi työtapaturma- ja ammattitautilaki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016. Urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettuun lakiin (276/2009) on myös tehty uuden työtapaturma- ja ammattitautilain johdosta muutoksia lailla 483/2015, joka tulee voimaan 1 päivä tammikuuta 2016. Lakien vahvistamisen jälkeen on niissä havaittu muutamia lähinnä lakitekniisiä puutteita ja virheitä, joiden vuoksi ehdotetaan lakeihin tehtäväksi teknisluonteisia tarkistuksia.

1.7 Muutokset maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin

Uusi maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki (873/2015) tulee niin ikään voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016. Laki vastaa sisällöltään ja rakenteeltaan pitkälle uutta työtapaturma- ja ammattitautilakia. Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakia ehdotetaan muutettavaksi eräiden työtapaturma- ja ammattitautilakiin esitettävien muutosten myötä, koska näiltä osin maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain säännösten on tarkoitus olla yhteneväisiä työtapaturma- ja ammattitautilain säännösten kanssa.

Edellä mainittujen muutosten lisäksi maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain korvausten maksamisen etusijajärjestystä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi.

Korvausten etusijajärjestys määrittää, missä järjestyksessä vahingoittuneen korvauksesta maksetaan eri tahoille, joilla on korvaukseen oikeus jonkin lain säännöksen nojalla. Etusijajärjestykseen esitettävien muutosten myötä maatalousyrittäjien ja apurahansaajien tapaturmavakuutusjärjestelmään sinänsä kuulumattomat maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset maksamattomat MYEL- ja ryhmähenkivakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen siirtyisivät etusijajärjestyksen ensimmäiseltä sijalta työnantajalle suoritettavien maksujen jälkeen. Etusijajärjestyksen sijalle yksi jäisivät ainoastaan maatalousyrittäjän tapaturmavakuutuslain mukaisten pakollisten vakuutusten maksamattomat vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen.

Vahvistetussa laissa oleva etusijajärjestys, jossa ensimmäisellä sijalla ovat sekä mainitun lain että maatalousyrittäjän eläkelain mukaisten vakuutusten maksamattomat maksut, johtaisi käytännössä siihen, että kun palkansaaja-maatalousyrittäjälle sattuneen vahinkotapahtuman perusteella maksettavasta korvauksesta vähennettäisiin maksamattomat vakuutusmaksut ennen työnantajalle maksattavaa sairausajan palkkaa, erityisesti maksamattomien MYEL-maksujen määrällisen suuruuden vuoksi työnantaja ei saisi maksamaansa sairausajan palkkaa järjestelmästä lainkaan takaisin. Jos kysymys on työnantajan työntekijän sairauden perusteella maksamasta palkasta, työnantaja saa sen takaisin Kelasta. Erilainen menettely tältä osin ei ole tarkoituksenmukainen. Tapaturmavakuutusjärjestelmästä ei ole mahdollista myöskään maksaa työnantajalle sairausajan palkkaa vastaavaa osuutta vahingoittuneelle myönnettävistä myöhemmistä korvauseristä. Työnantajalla ei myöskään ole vastaavaa takaisinperintämahdollisuutta etuudensaajalta kuin lakisääteisillä toimeenpanevilla tahoilla, jos ne jäävät etusijajärjestyksen perusteella ilman saatavaansa. Tällä hetkellä käytäntö on ollut, että sekä maksamattomat tapaturma että eläkemaksut on vähennetty korvauksesta Kelan ja työnantajan jälkeen. Muutoksen myötä maksamattomat MYEL-maksut eivät söisi työnantajan korvausta kokonaan vaan työnantaja saisi paremmin maksamaansa sairausajan palkkaa vastaavan osuuden takaisin. Muutoksen myötä vakuutettu vastaisi nykyistä enemmän itse maksamattomista vakuutusmaksuistaan, mikä vahvistaisi vakuutusperiaatetta. Vahingoittuneen maksamattomia vakuutusmaksuja voidaan kuitata hänelle maksuun tulevista myöhemmistä korvauseristä tai viime kädessä ulosoton kautta. Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiset pakollisen vakuutuksen maksamattomat vakuutusmaksut on järjestelmän omina saatavina tarkoitukseenmukaista säilyttää etusijajärjestyksen ensimmäisellä sijalla.

Lisäksi maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentämistä korvauksesta koskevaa säännöstä täsmennettäisiin nykyistä soveltamiskäytäntöä vastaavaksi.

2 Esityksen vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia. Perhehoitajien, omaishoitajien, kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien sekä vammaisten ja vajaakuntoisten työtoimintaan osallistuvien vakuuttamiseen liittyvät muutokset eivät sinänsä vaikuta vakuutusmaksujen määräytymiseen. Kehitysvammaisten työtoimintaan osallistuvien vakuutettavien määrä todennäköisesti kasvaa jonkin verran, joka vaikuttanee kuntien maksamiin vakuutusmaksuihin. Saatavissa ei kuitenkaan ole ollut tarkempaa tietoa niiden kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisessa työtoiminnassa olevien henkilöiden määrästä, jotka eivät tällä hetkellä ole vielä vakuutettuja lakisäteisellä vakuutuksella. On huomattava, että näitä henkilöitä varten on tällä hetkellä jo muu kuin lakisäteinen vakuutusturva, mikä vähentää vakuuttamisvelvollisuuden säätämisestä aiheutuvaa kustannusten kasvua. Vakuutusmaksu määräytyy kunkin vakuutusyhtiön omien maksuperusteiden mukaan, mutta karkea arvio on, että yhden vakuutetun osuus vakuutusmaksussa voi olla runsaan sadan euron tasolla. Jos oletetaan, että uusia la-

kisäateisesti vakuutettavia on 5000—7000, kokonaiskustannusvaikutus olisi arviolta 500 000—800 000 euroa vuodessa.

Perhehoitajien, omaishoitajien, kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien sekä vammaisten ja vajaakuntoisten työtoimintaan osallistuvien henkilöiden vakuutusturva säilyisi olennaisesti ennallaan. Kehitysvammaisten osalta vakuuttamistilanne selkeytyisi ja ehdotettu muutos varmistaisi myös erityishuolto-ohjelmassa oleville kehitysvammaisille saman tapaturmaturvan työtoiminnassa kuin muille vammaisille.

Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotetut muutokset etusijajärjestykseen aiheuttavat järjestelmämuutoksia Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen perintäjärjestelmään. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen arvion mukaan muutoksista aiheutuvat kustannukset mahdullisivat jo vahvistetun hoitokulunormin sisälle. Määräaikaisen hoitokulunormin kautta korvataan turvan toimeenpanosta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle aiheutuvia hoitokuluja.

3 Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriön asettama tapaturmavakuutus- ja ammattitautilainsäädännön uudistamistyöryhmä (Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2008:46) esitti, ettei omaishoitajien, perhehoitajien ja työtoimintaan osallistuvien turvaa ei tulisi enää järjestää vapaaehtoisella työtapaturmavakuutuksella, vaan turvan järjestämistapa ja laajuus tuli työryhmän mukaan arvioida erikseen asianomaisen erityislainsäädännön tavoitteet huomioon ottaen. Tämän linjauksen mukaisesti uuden työtapaturma- ja ammattitautilain valmistelussa ei otettu mukaan mainittuja erityisryhmiä. Finanssialan keskusliitto FK ehdotti työtapaturma- ja ammattitautilain uudistamisesta antamassaan lausunnossa pohdittavaksi, olisiko näiden pienten erityisryhmien vakuutusturva tarkoituksenmukaisinta järjestää yhdessä vakuutuslaitoksessa. Tätä vaihtoehtoa ei ole valmistelussa aikataulusyistä voitu selvittää, mutta yhden vakuutuslaitoksen mallin toteuttamiskelpoisuus on tarkoitus erikseen vielä selvittää.

Valmistelussa on otettu huomioon omaishoitoa, perhehoitoa ja työtoimintaa koskevat uudistushankkeet, jotka ovat olleet vireillä sosiaali- ja terveysministeriössä. Tässä vaiheessa omaishoitoa ja työtoimintaa koskevat vireillä olleet hankkeet eivät vielä vaikuta tapaturma- ja ammattitautiturvasta säätämiseen, mutta jatkossa näiden hankkeiden yhteydessä on huolehdittava myös vakuutusturvan järjestämisestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi esityksestä lausunnon Verohallinnolta, Akava ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, KT Kuntatyönantajalta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:ltä, Finanssialan keskusliitto FK:lta, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta, Suomen Kuntaliitolta, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolta, Kehitysvammaliitto ry:ltä, Omaishoitajat ja läheiset -liitto ry:ltä, Perhehoitoliitto ry:ltä sekä Vammaisfoorumi ry:ltä. Lausuntoja saapui yhdeksän. Lausunnoissa on omaishoitajien, perhehoitajien ja työtoimintaan osallistuvien osalta ehdotettuja lakimuutoksia pidetty tarpeellisina ja kehitysvammaisten erityishuollossa olevien työtoiminnan saattamista vakuutusturvan piiriin kannatettavana. Useassa lausunnossa on myös kiinnitetty huomiota siihen, että työtoiminnan lisäksi on sosiaali- ja vammaispalvelujen piirissä muutakin sen kaltaista toimintaa, johon osallistuvien vakuutusturvasta tulisi jatkossa huolehtia. Suomen Kuntaliitto kiinnittää huomiota myös vakuutusturvan laajennuksen kuntataloudellisten kustannusvaikutusten arviointiin, mikä vuoksi taloudellisten vaikutusten arviointia on tarkennettu. Lausunnoissa esitettyjen huomioiden perusteella on perustelua myös muutoin tarkennettu. Lisäksi Maatalousyrittäjien elä-

HE 93/2015 vp

kelaitoksen lausunnossa ehdotetun mukaisesti maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 105 §:n ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti ja Verohallinnon lausunnon johdosta on työtaturma- ja ammattitautilain 252 §:n 3 momentin ja maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 157 §:n 3 momentin sanamuotoa tarkennettu.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Perhehoitolaki

20 §. Sosiaaliturva. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi perhehoitajan työtapaturma- ja ammattitautiturvasta. Voimassa olevassa momentissa on informatiivinen säännös, jonka mukaan perhehoitajan tapaturmavakuutuksesta säädetään tapaturmavakuutuslaissa. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä säädettäisiin kunnalle tai kuntayhtymälle, joka tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa, velvollisuus vakuuttaa perhehoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella eli työntekijöitä koskevalla pakollisella vakuutuksella. Momentin mukaan perhehoitajaan sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan tai kuntayhtymään, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Perhehoitajan turva vastaisi siten voimassa olevan lain mukaista tilannetta. Vakuutusteknisesti tämän momentin nojalla otettu vakuutus ei olisi kuitenkaan työtapaturma- ja ammattitautilain 2 §:n 1 momentin 5 kohdan tarkoittama pakollinen vakuutus. Vakuuttamisvelvollisuus ei perustuisi työtapaturma- ja ammattitautilain 3 §:ään, vaan ehdotettavaan säännökseen. Siten työtapaturma- ja ammattitautilain soveltamisalaa ja vakuuttamisvelvollisuuden valvontaa koskevat säännökset eivät koskisi perhehoitajien vakuuttamista. Sen sijaan työtapaturma- ja ammattitautilain säännöksiä korvattavista vahinkotapahtumista, etuuksista ja niiden toimeenpanosta, vakuuttamisesta ja vakuutusmaksusta, toimeenpanojärjestelmästä, muutoksenhausta, oikaisumenettelyistä, päätöksen poistamisesta ja takaisinperinnästä sovellettaisiin muutoin soveltuvin osin perhehoitajien vakuutukseen. Tämä sama periaate koskisi myös jäljempänä ehdotettavia muutoksia omaishoitajien, kuntouttavaan työtoimintaan sekä vammaisten ja vajaakuntoisten työtoimintaan osallistuvien vakuuttamiseen.

1.2 Laki omaishoidon tuesta

10 §. Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin kunnan velvollisuudeksi vakuuttaa omaishoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella eli työntekijöitä koskevalla pakollisella vakuutuksella. Momentin mukaan omaishoitajaan sovellettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan tai kuntayhtymään, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Poiketen tästä pääsäännöstä omaishoitajan vuosityöansiona käytettäisiin kuitenkin momentin mukaan omaishoidon tuesta annetun lain 5 §:n mukaisen hoitopalkkion määrää vuositasolla eikä työntekijöitä koskevia työtapaturma- ja ammattitautilain 71—78 §:n vuosityöansiosäännöksiä sovellettaisi. Omaishoidon tuesta annetun lain mukainen vähimmäispalkkio on käytännössä työtapaturma- ja ammattitautilain 79 §:n vähimmäisvuosityöansiota pienempi, minkä vuoksi pääsääntöisesti omaishoitajaan sovellettaisiin mainittua vähimmäisvuosityöansiosäännöstä. Lisäksi omaishoitajan päiväraha määräytyisi alusta alkaen vuosityöansion perusteella poiketen työntekijöiden neljän viikon päivärahaa koskevasta työtapaturma- ja ammattitautilain säännöksistä. Muilta osin turvan sisältö vastaisi työntekijöille säädettyä turvaa.

1.3 Laki kuntouttavasta työtoiminnasta

23 §. Tapaturmavakuutus. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 1 momentissa säädettäisiin kunnan velvollisuudeksi vakuuttaa kuntouttavaan työtoimintaan osallistuva työtapa-

turma- ja ammattitautilain 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella eli työntekijöitä koskevalla pakollisella vakuutuksella. Momentin mukaan työtoimintaan osallistuvaan sovellettaisiin, mitä työtaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti, että vuosityöansiona käytetään työtaturma- ja ammattitautilain 79 §:n mukaista vähimmäisvuosityöansiota eikä työntekijöitä koskevia mainitun lain 71—78 §:n vuosityöansiosäännöksiä sovellettaisi. Momentin mukaan päiväraha olisi 1/360 vuosityöansiosta alusta alkaen poiketen työntekijöiden neljän viikon päivärahaa koskevista työtaturma- ja ammattitautilain säännöksistä. Muilta osin turvan sisältö vastaisi työntekijöille säädettyä turvaa.

1.4 Sosiaalihuoltolaki

27 e §. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin vammaisten henkilöiden työtoiminnan järjestäjän velvollisuudeksi vakuuttaa työtoimintaan osallistuva työtaturma- ja ammattitautilain 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella eli työntekijöitä koskevalla pakollisella vakuutuksella. Momentin mukaan työtoimintaan osallistuvaan sovellettaisiin, mitä työtaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja työtoiminnan järjestäjään, mitä työtaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Lisäksi momentissa säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti, että vuosityöansiona käytetään työtaturma- ja ammattitautilain 79 §:n mukaista vähimmäisvuosityöansiota eikä työntekijöitä koskevia mainitun lain 71—78 §:n vuosityöansiosäännöksiä sovellettaisi. Momentin mukaan päiväraha olisi 1/360 vuosityöansiosta alusta alkaen poiketen työntekijöiden neljän viikon päivärahaa koskevista työtaturma- ja ammattitautilain säännöksistä. Muilta osin turvan sisältö vastaisi työntekijöille säädettyä turvaa.

1.5 Laki kehitysvammaisten erityishuollosta

71 §. Pykälä säädettäisiin lailla 702/1982 kumotun 71 §:n tilalle. Pykälään ehdotetaan otettavaksi viittaussäännös, jolla sosiaalihuoltolain 27 e §:ssä säädettävä vakuuttamisvelvollisuus ulotettaisiin koskemaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla järjestettävää työtoimintaa. Säännös selkeyttäisi nykyisen lainsäädännöllisesti epäselvän tulkintatilanteen ja ohjaisi yhtenäiseen menettelyyn kehitysvammaisten työtoiminnan vakuuttamisessa.

1.6 Työtaturma- ja ammattitautilaki

3 §. *Työnantajan vakuuttamisvelvollisuus.* Pykälän 2 momentin sanamuotoa ehdotetaan korjattavaksi vastaamaan laissa muutoin käytettyä terminologiaa. Momentin mukaan työnantajalla ei ole vakuuttamisvelvollisuutta, jos työnantajan kalenterivuoden aikana teettämästään työstä maksamat tai maksettavaksi sovitut palkat ovat yhteensä enintään 1 200 euroa. Ilmaisun sovitut palkat sijasta ehdotetaan selvyiden vuoksi sanamuotoa sovittu työansio, koska se vastaa laissa tarkoitettua ja muualla laissa käytettyä sanamuotoa. Palkan käsitettä ei ole laissa määritelty, mutta lain 81 ja 168 §:ssä on määritelty ansiomenetykskorvauksen ja vakuutusmaksun perusteena oleva työansio.

8 §. *Työntekijänä tehtävä työ.* Pykälän 1 kohdassa on ollut tarkoitus viitata työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:n mukaiseen työsopimukseen. Kirjoitusvirheen vuoksi lainkohdassa kuitenkin viitataan työsopimuslain 1 §:n mukaiseen työsopimukseen. Pykälän 2 kohdassa on vastaavasti viitattu virheellisesti vain merityösopimuslain (756/2011) 1 §:ään, kun tarkoitus on ollut viitata mainitun lain 1 luvun 1 §:ään. Edellä tarkoitettut kirjoitusvirheet ehdotetaan korjattavaksi.

51 §. Hoitotuki. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi virheellisen rahamäärän korjaus. Momentissa on säädetty hoitotuen määrät vastaamaan vuoden 2014 tasolla olevia haittalisän määriä. Lakiin on kuitenkin vahvistettu virheellinen ylimmän hoitotuen määrä 23,41 euroa, kun sen pitäisi olla 28,96 euroa.

93 §. Palveluasuminen. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi virheellisen rahamäärän korjaus. Rahamäärän 46,82 on tarkoitettu olevan ylimmän haittalisän kaksinkertainen määrä vuoden 2014 tasolla, jolloin oikea rahamäärä on 57,92 euroa.

125 §. Päätöksen antaminen työnantajalle. Pykälän toiseen virkkeeseen ehdotetaan lisättäväksi viittaus myös 139 §:n 4 momenttiin. Pykälässä säädetään, mistä asioista työnantajalle on annettava päätös. Vahvistetusta laista on virheellisesti jäänyt pois viittaus 139 §:n 4 momenttiin, jonka mukaan korvaus sairaanhoitokustannuksista maksetaan työnantajalle, jos työnantaja on laissa säädetyn tai sopimukseen perustuvan velvollisuuden nojalla maksanut työntekijän sairaanhoitokustannuksia.

128 §. Eräiden kulukorvausten hakeminen. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus myös 139 §:n 4 momenttiin. Pykälässä säädetään, missä asioissa on haettava korvausta. Vahvistetusta laista on virheellisesti jäänyt pois viittaus 139 §:n 4 momenttiin, jonka mukaan korvaus sairaanhoitokustannuksista maksetaan työnantajalle, jos työnantaja on laissa säädetyn tai sopimukseen perustuvan velvollisuuden nojalla maksanut työntekijän sairaanhoitokustannuksia. Myös näissä tapauksissa on korvausta haettava.

204 §. Vapaaehtoinen työajan vakuutus ulkomailla työskentelevälle työntekijälle. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös vakuutuksenottajan tekemästä vakuutuksen irtisanomisesta. Muiden vapaaehtoisten vakuutusten osalta irtisanomisesta on säädetty, mutta tästä pykälästä irtisanomissäännös on jäänyt pois. Momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan vakuutuksenottaja voisi kirjallisesti irtisanoa vakuutuksen päättymään aikaisintaan siitä ajankohdasta, kun irtisanomisilmoitus on saapunut vakuutusyhtiölle. Säännös vastaa 194 §:n, 199 §:n 3 momentin ja 200 §:n 3 momentin säännöstä.

252 §. Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi selvyuden vuoksi säännös, jonka mukaan vakuutuslaitoksella on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot työntekijän ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan vakuutuslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada viranomaiselta tiedot työntekijän työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista sekä muista seikoista, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista varten. Säännös koskee myös verotietoja. Ehdotetulla lisäyksellä varmistettaisiin vakuutuslaitoksen mahdollisuus saada lain toimeenpanon vuoksi välttämättömät työntekijää koskevat tiedot työansioista Verohallinnolta jo ennen kuin työntekijän ansioita koskeva verotus on vahvistettu. Verotuksen vahvistamisen odottaminen johtaisi kohuttomaan viivytykseen vahingoittuneen toimeentulon kannalta tärkeissä ansionmenetykskorvausasioissa.

1.7 Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki

84 §. Päätöksen antaminen. Pykälässä säädetään päätöksen antamisesta viittaussäännöksiin työtaturma- ja ammattitautilakiin. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan lisättäisiin työtaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettua muutosta vastaavasti viittaus mainitun lain 139 §:n 4 momenttiin. Viittaus on virheellisesti jäänyt pois sekä vahvistetusta työtaturma- ja ammattitautilaisista että vahvistetusta maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaisista. Päätös annettaisiin

näin työnantajalle myös silloin, kun työnantaja on laissa säädetyn tai sopimukseen perustuvan velvollisuuden nojalla maksanut työntekijän sairaanhoitokustannuksia. Samalla pykälää selkeytettäisiin kielellisesti.

86 §. *Eräiden kulukorvausten hakeminen.* Pykälässä säädetään missä asioissa korvausta on erikseen haettava. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettua muutosta vastaavasti viittaus mainitun lain 139 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin kustannuksiin. Muutos liittyy edellä 84 §:ään ehdotettavaan muutokseen. Viittaussäännös on virheellisesti jäänyt pois kummastakin vahvistetusta laista. Muutoksen myötä työnantajan olisi erikseen haettava vakuutuslaitokselta korvausta lain tai sopimuksen nojalla maksamistaan työntekijän sairaanhoitokustannuksista. Viittaus lisättäisiin säännökseen uutena 7 kohtana.

98 §. *Korvausten maksamisen etusijajärjestys.* Pykälässä säädetään korvausten maksamisen etusijajärjestyksestä. Lähtökohtaisesti korvaus maksetaan sille, jolle se on myönnetty, jollei laissa toisin säädetä. Korvauksen maksamisen etusijajärjestyksellä tarkoitetaan sitä, missä järjestyksessä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen olisi maksettava takautuva korvaus silloin, kun takautuvaan korvaukseen on lain mukaan oikeus useammalla taholla.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ensimmäisellä sijalla etusijajärjestyksessä kohdassa 1 olisivat ainoastaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 112 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiset maksamattomat maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiset pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen. Sen sijaan 112 §:n 2 ja 3 kohdissa mainitut tapaturmavakuutusjärjestelmään sinänsä kuulumattomat korvauksensaajan maksamatta jääneet maatalousyrittäjän eläkelain 10 ja 10 a §:n mukaisten pakollisten vakuutusten vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen sekä korvauksensaajan maksamatta jääneet maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset ryhmähenkivakuutusmaksut viivästyskorkoineen siirrettäisiin etusijajärjestyksessä ensimmäiseltä sijalta työnantajan jälkeen sijalle 5. Muutoksen myötä 5—9 kohtien numerointi samalla muuttuu.

Pykälään lisättäisiin uusi toinen momentti, jossa todettaisiin, että mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, ei koskisi tämän lain mukaisten vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksuja. Säännöksen myötä vapaaehtoiisiin työ- ja vapaa-ajan vakuutuksiin perustuvien maksamattomien vakuutusmaksujen asema etusijajärjestyksestä sovellettaessa säilyisi nykyisellään. Eli tämän lain mukaisiin vapaaehtoiisiin vakuutuksiin perustuvat vakuutusmaksusaatavat eivät sisälly 98 §:n etusijajärjestykseen. Maksamattomia vakuutusmaksuja voidaan kuitenkin vahingoittuneen suostumuksella yrittää kuitata hänelle maksuun tulevista myöhemmistä korvauseristä. Viime kädessä saatavia voidaan periä ulosoton kautta.

105 §. *Vakuutusmaksuvelvollisuus.* Pykälään lisättäisiin uusi kolmas momentti, jossa säädetäisiin, ettei pykälän 2 momentin viittaus maatalousyrittäjän eläkelain säännöksiin koske tämän lain mukaista vapaaehtoista vakuutusta.

112 §. *Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen korvauksesta.* Pykälään lisättäisiin uusi neljäs momentti, jossa todettaisiin, että tämän lain mukaiseen vapaaehtoiseen vakuutukseen perustuvasta korvauksesta voidaan korvauksensaajan suostumuksella vähentää pykälän 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen sekä 116 §:n ja 124 §:n mukaisten vapaaehtoisten vakuutusten maksamatta jääneet vakuutusmaksut viivästyskorkoineen siten kuin tässä pykälässä säädetään. Lisäksi todettaisiin, ettei pakolliseen vakuutukseen perustuvasta korvauksesta kuitenkaan voitaisi vähentää edellä tarkoitettuja maksamattomia vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksuja. Säännös on tarpeen lisätä, jotta soveltamiskäytännöt vähentämisen osalta eivät muuttuisi. Ilman erityissään-

nöstä vapaaehtoiseen vakuutukseen olisi vähentämisen osalta sovellettu pakollista vakuutusta koskevia säännöksiä lain 114 §:n 2 momentin nojalla.

113 §. *Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen työeläkkeestä.* Pykälää muutettaisiin siten, että tämän lain mukaisiin vapaaehtoisiiin vakuutuksiin perustuvia maksamattomia vakuutusmaksuja korotuksineen ja viivästyskorkeineen ei voitaisi vähentää maatalousyrittäjän ja apurahansaajan maatalousyrittäjän eläkelain 97 §:ssä tarkoitettua eläkkeestä. Muutoksen myötä säännös vastaisi nykyistä soveltamiskäytäntöä.

127 §. *Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus irtisanoa vapaaehtoinen vapaa-ajan vakuutus.* Pykälässä säädetään, että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus irtisanoa vapaaehtoinen vapaa-ajan vakuutus vakuutusehdoissa määrätyillä. Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että otsikosta poistettaisiin maininta maatalousyrittäjästä, koska pykälä koskee myös apurahansaajien vapaaehtoisen vapaa-ajan vakuutuksen irtisanomista.

157 §. *Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja.* Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin selvytyden vuoksi työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotettua muutosta vastaavasti säännös siitä, että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus saada Verohallinnolta pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot työntekijän ansioista, vaikka verotusta ei olisikaan vielä vahvistettu. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan maatalousyrittäjän eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada viranomaiselta tiedot työntekijän työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista sekä muista seikoista, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista varten. Säännös koskee myös verotietoja. Ehdotetulla lisäyksellä varmistettaisiin maatalousyrittäjän tapaturmavakuutuslaitoksen mahdollisuus saada lain toimeenpanon vuoksi välttämättömät työntekijää koskevat tiedot työansioista Verohallinnolta jo ennen kuin työntekijän ansioita koskeva verotus on vahvistettu. Verotuksen vahvistamisen odottaminen johtaisi kohtuuttomaan viivytykseen vahingoittuneen toimeentulon kannalta tärkeissä ansionmenetykskorvausasioissa.

180 §. *Siirtymäsäännökset.* Pykälän 2 momentissa säädetään poikkeuksista 1 momentissa säädettyyn pääsääntöön, jonka mukaan vahinkotapahtumiin sovelletaan vahinkotapahtuman sattumisajankohdan mukaista lainsäädäntöä. Pykälän 2 momentin 3 kohtaan lisättäisiin vahvistetusta maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaista pois jäänyt viittaus lain 112 §:ään, joka koskee maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentämistä korvauksesta sekä 113 §:ään, joka koskee maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentämistä työeläkkeestä. Näin paitsi IV ja VII säännöksiä myös lain 112 ja 113 §:ä sovellettaisiin ennen lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin. Lisäksi momentin 3 kohtaan lisättäisiin maininta siitä, että lain 112 §:n nojalla korvauksesta voidaan vähentää myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiset pakolliset vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkeineen. Edelleen todettaisiin, että 112 §:n 4 momenttia sovellettaisiin myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisten vakuutusten perusteella maksettavaan korvaukseen ja vakuutusmaksuihin viivästyskorkeineen.

1.8 Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta

8 §. *Sairaanhoidon korvaus.* Pykälän otsikkoa ja viittaussäännöstä työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaamaan sen sisältöä, koska pykälässä ei enää säädetä lailla 483/2015 tehdyn muutoksen jälkeen lääkinnällisestä kuntoutuksesta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaussäännös, jonka nojalla

sairaanhoidon matkakulujen korvaamiseen sovelletaan työtapaturma- ja ammattitautilain 50 §:n säännöksiä. Tällainen säännös oli jäänyt työtapaturma- ja ammattitautilain säätämisen yhteydessä epähuomiossa lisäämättä tähän lakiin.

12 §. Kuntoutuksen korvaaminen. Pykälän otsikkoa ja viittaussäännöstä työtapaturma- ja ammattitautilakiin ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaamaan sen sisältöä, koska pykälässä ei enää säädettäisi pelkästään ammatillisesta kuntoutuksesta, vaan kuntoutuksesta laajemmin. Pykälän 1 momentin viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ammatilliseen kuntoutukseen sovellettaisiin myös työtapaturma- ja ammattitautilain 91 §:n säännöstä, joka koskee ammatillisessa kuntoutuksessa olevan työtapaturma- ja ammattitautiturvaa. Lisäksi säädettäisiin, että urheilijalle korvattaisiin työtapaturma- ja ammattitautilain 93—98 §:ssä tarkoitettuja kustannuksia. Nämä viitatu säännökset koskevat kuntoutuksen korvattavia palveluasumisen, apuvälineiden, asunnonmuutostöiden, tulkkauspalveluiden ja omaisen sopeutumisvalmennuksen kustannuksia sekä kuntoutuksen matkakustannuksia. Säännökset olivat jääneet työtapaturma- ja ammattitautilain säätämisen yhteydessä epähuomiossa lisäämättä tähän lakiin.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016. Työtapaturma- ja ammattitautilain 51 §:n 1 momenttia ja 93 §:ää ei sovellettaisi vahinkotapahtumiin, jotka ovat sattuneet ennen tämän lain voimaantuloa, koska työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksessa noudatetun periaatteen mukaan korvaussäännökset koskevat vain lain voimaantulon jälkeen sattuvia vahinkotapahtumia.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

perhehoitolain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perhehoitolain (263/2015) 20 §:n 2 momentti seuraavasti:

20 §

Sosiaaliturva

Toimeksiantosopimuksen tehneen kunnan tai kuntayhtymän on vakuutettava perhehoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Perhehoitajaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan tai kuntayhtymään sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

2.

Laki

omaishoidon tuesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 10 §:n 3 momentti seuraavasti:

10 §

Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusurva

Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on vakuutettava hoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Omaishoitajaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 71—78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään tämän lain 5 §:n mukaisen hoitopalkkion määrää vuodessa. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

3.

Laki

kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) 23 § seuraavasti:

23 §

Tapaturmavakuutus

Kunnan on vakuutettava kuntouttavaan työtoimintaan osallistuva työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Työtoimintaan osallistuvaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta.

Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 71—78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään mainitun lain 79 §:n mukaista vähimmäisvuosityöansiota. Poiketen siitä, mitä mainitun lain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

4.

Laki

sosiaalihuoltolain 27 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 e §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 753/2002, seuraavasti:

27 e §

Vammaisten henkilöiden työtoimintaan sovelletaan työntekijän työturvallisuudesta annettuja säännöksiä myös silloin, kun henkilö ei ole työsuhteessa työnantajaan. Vammaisten henkilöiden työtoiminnan järjestäjän on vakuutettava työtoimintaan osallistuva työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Työtoimintaan osallistuvaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja työtoiminnan järjestäjään sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 71—78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään mainitun lain 79 §:n mukaista vähimmäisvuosityöansiota. Poiketen siitä, mitä mainitun lain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

5.

Laki

kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin (519/1977) siitä lailla
702/1982 kumotun 71 §:n tilalle uusi 71 § seuraavasti:

71 §

Tämän lain nojalla järjestettyyn työtoimintaan sovelletaan, mitä sosiaalihuoltolain 27 e §:n
3 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

6.

Laki

työtaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 ja 2 kohta, 51 §:n 1 momentti, 93 §, 125 §:n 1 momentti, 128 §:n 1 momentti, 204 §:n 1 momentti ja 252 §:n 3 momentti seuraavasti:

3 §

Työnantajan vakuuttamisvelvollisuus

Työnantajalla ei ole vakuuttamisvelvollisuutta, jos työnantajan kalenterivuoden aikana teet-
tämästään työstä maksama tai maksettavaksi sovittu työansio on yhteensä enintään 1 200 eu-
roa.

---

8 §

Työntekijänä tehtävä työ

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka tekee työtä:

- 1) työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa;
  - 2) merityösopimuslain (756/2011) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa;
-

51 §

Hoitotuki

Vahingoittuneelle maksetaan hoitotukea, jos hän on vammansa tai sairautensa vuoksi hoi-
don, avun, valvonnan tai ohjauksen tarpeessa. Jos tarve on säännöllistä tai lähes säännöllistä
joissakin jokapäiväisissä toiminnoissa, maksetaan perushoitotukea 8,70 euroa päivältä. Jos
tarve on säännöllistä ja jokapäiväistä, maksetaan korotettua hoitotukea 19,55 euroa päivältä.
Jos tarve on yhtämittaista, aikaa vievää ja jokapäiväistä, maksetaan ylintä hoitotukea 28,96 eu-
roa päivältä.

HE 93/2015 vp

93 §

Palveluasuminen

Palveluasumisesta aiheutuvista lisäkustannuksista maksetaan korvausta vaikeasti vahingoittuneelle enintään 57,92 euroa päivältä.

125 §

Päätöksen antaminen työnantajalle

Ansionmenetykskorvauksen maksamisesta tai epäamisestä on annettava työnantajalle päätös siltä ajalta, jolta työnantaja on maksanut vahingoittuneelle palkkaa. Päätös on myös annettava työnantajan hakemasta 48 ja 49 §:n sekä 139 §:n 4 momentin mukaisesta korvauksesta.

---

128 §

Eräiden kulukorvausten hakeminen

Sen estämättä, mitä 119 §:ssä säädetään vakuutuslaitoksen velvollisuudesta korvausasian selvittämiseen, korvausta on haettava 37 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 48—50, 53, 54 ja 98 §:ssä sekä 139 §:n 4 momentissa tarkoitetuista kustannuksista. Korvausta on haettava vuoden kuluessa kustannusten syntymisestä. Jos vakuutuslaitos on evännyt oikeuden korvaukseen vahingosta, määräaika lasketaan siitä, kun muutoksenhakuelimen päätös, jonka perusteella hoidon kustannukset tulevat korvattaviksi, tuli lainvoimaiseksi. Jos korvausasia ei ole vireillä vakuutuslaitoksessa kustannusten syntymisajankohtana, määräaika lasketaan kuitenkin aikaisintaan korvausasian vireilletulosta.

---

204 §

Vapaaehtoinen työajan vakuutus ulkomailla työskentelevälle työntekijälle

Suomalainen työnantaja voi ottaa vapaaehtoisen työajan vakuutuksen sellaiselle työntekijälle, jolle työnantaja voi järjestää työntekijän eläkelain 150 §:n 2—4 momentin nojalla mainitun lain mukaisen eläketurvan. Vakuutusyhtiön oikeuteen olla myöntämättä vakuutusta sovelletaan, mitä 191 §:n 2 momentissa säädetään ja vakuutusyhtiön oikeuteen irtisanoa vakuutus sovelletaan, mitä 192 §:ssä säädetään. Vakuutuksenottaja voi kirjallisesti irtisanoa vakuutuksen päättymään aikaisintaan siitä ajankohdasta, kun irtisanomisilmoitus on saapunut vakuutusyhtiölle.

---

252 §

Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

Vakuutuslaitoksella on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja työntekijän ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

HE 93/2015 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____ . Sen 51 §:n 1 momenttia ja 93 §:ää ei so-
velleta ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin.

7.

Laki

maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 84 §, 86 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta, 98 §, 113 §, 127 §:n otsikko, 157 §:n 3 momentti ja 180 §:n 2 momentin 3 kohta sekä
lisätään 86 §:n 1 momenttiin uusi 7 kohta, 105 §:ään uusi 3 momentti ja 112 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

84 §

Päätöksen antaminen

Tämän lain nojalla annettavaan päätökseen sovelletaan, mitä:

- 1) työtapaturma- ja ammattitautilain 124 §:ssä säädetään korvausta koskevan päätöksen antamisesta ja perustelemisesta;
- 2) työtapaturma- ja ammattitautilain 125 §:n 1 momentissa säädetään ansionmenetykskorvausta ja mainitun lain 139 §:n 4 momentin mukaista korvausta koskevan päätöksen antamisesta;
- 3) työtapaturma- ja ammattitautilain 125 §:n 3 momentissa säädetään päätöksestä;
- 4) työtapaturma- ja ammattitautilain 127 §:ssä säädetään päätöksen antamisen ja täytäntöönpanon määräajasta.

86 §

Eräiden kulukorvausten hakeminen

Sen estämättä, mitä 82 §:ssä säädetään maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen velvollisuudesta korvausasian selvittämiseen, korvausta on haettava:

-
- 5) 46 §:ssä tarkoitetuista henkilökohtaisessa käytössä olleista esineistä;
  - 6) 71 §:n 6 kohdassa tarkoitetuista kuntoutuksen matka- ja majoituskustannuksista;
  - 7) työtapaturma- ja ammattitautilain 139 §:n 4 momentissa tarkoitetuista kustannuksista.
-

98 §

Korvausten maksamisen etusijajärjestys

Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella,

HE 93/2015 vp

toimielimellä tai muulla taholla on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

- 1) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 112 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti maksamattomina vakuutusmaksuina;
  - 2) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle sen aiheuttomasti maksama korvaus 145 §:n mukaisesti;
  - 3) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain (1224/2004) 12 luvun 2 §:n ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 22 §:n mukaisesti;
  - 4) työnantajalle ja sairauskassalle työtapaturma- ja ammattitautilain 139 §:n ja valtiolle palkkaturvalain (866/1998) 16 §:n mukaisesti;
  - 5) Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle 112 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisesti maksamattomina vakuutusmaksuina;
  - 6) työttömyyskassalle työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n ja Kansaneläkelaitokselle työtapaturma- ja ammattitautilain 141 tai 142 §:n mukaisesti;
  - 7) eläkelaitokselle työtapaturma- ja ammattitautilain 140 §:n mukaisesti;
  - 8) kunnalle työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:n mukaisesti;
  - 9) Kansaneläkelaitokselle opintotukilain (65/1994) 28 §:n mukaisesti;
  - 10) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n mukaisesti.
- Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään ei koske tämän lain mukaisten vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksuja.

105 §

Vakuutusmaksuvelvollisuus

Mitä 2 momentissa säädetään vakuutusmaksusta vastaavista muista tahoista, ei koske tämän lain mukaisten vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksuja.

112 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen korvauksesta

---

Tämän lain mukaiseen vapaaehtoiseen vakuutukseen perustuvasta korvauksesta voidaan korvauksensaajan suostumuksella vähentää 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetut vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorikoineen sekä 116 §:n ja 124 §:n mukaisten vapaaehtoisten vakuutusten maksamatta jääneet vakuutusmaksut viivästyskorikoineen siten kuin tässä pykälässä säädetään. Pakolliseen vakuutukseen perustuvasta korvauksesta ei kuitenkaan voida vähentää edellä tarkoitettuja maksamattomia vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksuja.

113 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen työeläkkeestä

Maatalousyrittäjän eläkelain 97 §:ssä tarkoitetut eläkkeensaajan maksamatta jääneet tämän lain mukaiset pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorikoineen voidaan vähentää hänen mainitussa pykälässä tarkoitetusta eläkkeestään noudattaen, mitä siinä säädetään. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske tämän lain mukaisia vakuutusmaksuja, joita peritään eläkkeensaajalta maatalousyrittäjän eläkelain 26 §:n 2 momentissa tarkoitetun

HE 93/2015 vp

vakuutusmaksuvastuun perusteella eikä vakuutusmaksuja, jotka perustuvat tämän lain mukaisiin vapaaehtoisiiin vakuutuksiin.

127 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus irtisanoa vapaaehtoinen vapaa-ajan vakuutus

---

157 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

---

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot työntekijän ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

180 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 1 momentista poiketen:

---

3) IV ja VII osaa sekä 112 ja 113 §:ää sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin. Edellä 112 §:n nojalla korvauksesta voidaan vähentää myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset pakolliset vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorikoineen. Mainitun pykälän 4 momenttia sovelletaan myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisten vakuutusten perusteella maksettavaan korvaukseen ja vakuutusmaksuihin viivästyskorikoineen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

8.

Laki

urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 8 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 12 §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 1 momentti ja 12 §:n 1 momentti laissa 483/2015, seuraavasti:

8 §

Sairaanhoidon korvaus

Tapaturman aiheuttaman vamman tai sairauden hoidon korvaamiseen sovelletaan työtapa-
turma- ja ammattitautilain (459/2015) 8 lukua lukuun ottamatta 48 ja 49 §:ää. Sairaanhoidon
matkakulujen korvaamiseen sovelletaan mainitun lain 50 §:ää.

---

12 §

Kuntoutuksen korvaaminen

Urheilijalle, joka on 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti kykenemätön jatkamaan tämän
lain mukaista urheilemistä, korvataan ammatillisena kuntoutuksena työtapaturma- ja ammatti-
tautilain 89 ja 90 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset kus-
tannukset. Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan työtapaturma- ja ammattitautiturvaan sovel-
letaan mainitun lain 91 §:ää. Lisäksi kuntoutukseen sovelletaan työtapaturma- ja ammattitauti-
lain 93—98 §:ää.

HE 93/2015 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 2015

Pääministeri

Juha Sipilä

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä

1.

Laki

perhehoitolain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perhehoitolain (263/2015) 20 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

20 §

Sosiaaliturva

Ehdotus

20 §

Sosiaaliturva

Perhehoitajan tapaturmavakuutuksesta säädetään tapaturmavakuutuslaissa (608/1948).

Toimeksiantosopimuksen tehneen kunnan tai kuntayhtymän on vakuutettava perhehoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Perhehoitajaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan tai kuntayhtymään sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

omaishoidon tuesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 10 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

*Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutus-
turva*

Ehdotus

10 §

*Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutus-
turva*

Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on otettava tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n 1 momentin mukainen vakuutus hoitajalle.

Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on vakuutettava hoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Omaishoitajaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 71—78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään tämän lain 5 §:n mukaisen hoitopalkkion määrää vuodessa. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

3.

Laki

kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) 23 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 §

Tapaturmavakuutus

Kunnan on järjestettävä kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakuutusturva kuntouttavassa työtoiminnassa sattuvan tapaturman varalta siltä osin kuin kuntoutettavaan työtoimintaan osallistuvalla ei muulla perusteella ole oikeutta tapaturmavakuutuslain mukaiseen korvaukseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vakuutuksen vuosityöansiona käytetään tapaturmavakuutuslain 28 §:n 6 momentin mukaista vähimmäisvuosityöansiota

Ehdotus

23 §

Tapaturmavakuutus

Kunnan on vakuutettava kuntouttavaan työtoimintaan osallistuva työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Työtoimintaan osallistuvaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta.

Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 71–78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään mainitun lain 79 §:n mukaista vähimmäisvuosityöansiota. Poiketen siitä, mitä mainitun lain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

4.

Laki

sosiaalihuoltolain 27 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 e §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa
753/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

27 e §

Vammaisten henkilöiden työtoimintaan sovelletaan työntekijän työturvallisuudesta annettuja säännöksiä myös silloin, kun henkilö ei ole työsuhteessa työnantajaan. Vammaisten henkilöiden työtoiminnan järjestäjän on otettava tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n 1 momentin mukainen vakuutus työtoimintaan osallistuvalla. Vakuutuksen vuosityöansiona käytetään tapaturmavakuutuslain 28 §:n 6 momentin mukaista vähimmäisvuosityöansiota.

Ehdotus

27 e §

Vammaisten henkilöiden työtoimintaan sovelletaan työntekijän työturvallisuudesta annettuja säännöksiä myös silloin, kun henkilö ei ole työsuhteessa työnantajaan. Vammaisten henkilöiden työtoiminnan järjestäjän on *vakuutettava työtoimintaan osallistuva työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Työtoimintaan osallistuvaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja työtoiminnan järjestäjään sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 71—78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään mainitun lain 79 §:n mukaista vähimmäisvuosityöansiota. Poiketen siitä, mitä mainitun lain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

6.

Laki

työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 ja 2 kohta, 51 §:n 1 momentti, 93 §, 125 §:n 1 momentti, 128 §:n 1 momentti, 204 §:n 1 momentti ja 252 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Työnantajan vakuuttamisvelvollisuus

Työnantajan vakuuttamisvelvollisuus

 Työnantajalla ei ole vakuuttamisvelvollisuutta, jos työnantajan kalenterivuoden aikana teettämästään työstä maksamat tai maksettavaksi sovitut palkat ovat yhteensä enintään 1 200 euroa.

 Työnantajalla ei ole vakuuttamisvelvollisuutta, jos työnantajan kalenterivuoden aikana teettämästään työstä *maksama* tai maksettavaksi *sovittu työansio* on yhteensä enintään 1 200 euroa.
 -----

8 §

8 §

Työntekijänä tehtävä työ

Työntekijänä tehtävä työ

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka tekee työtä:
 1) työsopimuslain (55/2001) 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa;
 2) merityösopimuslain (756/2011) 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa;

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka tekee työtä:
 1) työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa;
 2) merityösopimuslain (756/2011) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa;
 -----

51 §

51 §

Hoitotuki

Hoitotuki

Vahingoittuneelle maksetaan hoitotukea, jos hän on vammansa tai sairautensa vuoksi

Vahingoittuneelle maksetaan hoitotukea, jos hän on vammansa tai sairautensa vuoksi

Voimassa oleva laki

hoidon, avun, valvonnan tai ohjauksen tarpeessa. Jos tarve on säännöllistä tai lähes säännöllistä joissakin jokapäiväisissä toiminnoissa, maksetaan perushoitotukea 8,70 euroa päivältä. Jos tarve on säännöllistä ja jokapäiväistä, maksetaan korotettua hoitotukea 19,55 euroa päivältä. Jos tarve on yhtämittaista, aikaa vievää ja jokapäiväistä, maksetaan ylintä hoitotukea 23,41 euroa päivältä.

---

93 §

Palveluasuminen

Palveluasumisesta aiheutuvista lisäkustannuksista maksetaan korvausta vaikeasti vahingoittuneelle enintään 46,82 euroa päivältä.

125 §

Päätöksen antaminen työnantajalle

Ansionmenetykskorvauksen maksamisesta tai epäämisestä on annettava työnantajalle päätös siltä ajalta, jolta työnantaja on maksanut vahingoittuneelle palkkaa. Päätös on myös annettava työnantajan hakemasta 48 ja 49 §:n mukaisesta korvauksesta.

---

128 §

Eräiden kulukorvausten hakeminen

Sen estämättä, mitä 119 §:ssä säädetään vakuutuslaitoksen velvollisuudesta korvausasian selvittämiseen, korvausta on haettava 37 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 48—50, 53 ja 54 sekä 98 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista. Korvausta on haettava vuoden kuluessa kustannusten syntymisestä. Jos vakuutuslaitos on evännyt oikeuden korvaukseen vahingosta, määräaika lasketaan siitä, kun muutoksenhakuelimen päätös, jonka perusteella hoidon kustannukset tulevat korvattaviksi, tuli lainvoimaiseksi. Jos korvausasia ei ole vireillä vakuutuslaitoksessa kustannusten synty-

Ehdotus

hoidon, avun, valvonnan tai ohjauksen tarpeessa. Jos tarve on säännöllistä tai lähes säännöllistä joissakin jokapäiväisissä toiminnoissa, maksetaan perushoitotukea 8,70 euroa päivältä. Jos tarve on säännöllistä ja jokapäiväistä, maksetaan korotettua hoitotukea 19,55 euroa päivältä. Jos tarve on yhtämittaista, aikaa vievää ja jokapäiväistä, maksetaan ylintä hoitotukea 28,96 euroa päivältä.

---

93 §

Palveluasuminen

Palveluasumisesta aiheutuvista lisäkustannuksista maksetaan korvausta vaikeasti vahingoittuneelle enintään 57,92 euroa päivältä.

125 §

Päätöksen antaminen työnantajalle

Ansionmenetykskorvauksen maksamisesta tai epäämisestä on annettava työnantajalle päätös siltä ajalta, jolta työnantaja on maksanut vahingoittuneelle palkkaa. Päätös on myös annettava työnantajan hakemasta 48 ja 49 §:n sekä 139 §:n 4 momentin mukaisesta korvauksesta.

---

128 §

Eräiden kulukorvausten hakeminen

Sen estämättä, mitä 119 §:ssä säädetään vakuutuslaitoksen velvollisuudesta korvausasian selvittämiseen, korvausta on haettava 37 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 48—50, 53, 54 ja 98 §:ssä sekä 139 §:n 4 momentissa tarkoitetuista kustannuksista. Korvausta on haettava vuoden kuluessa kustannusten syntymisestä. Jos vakuutuslaitos on evännyt oikeuden korvaukseen vahingosta, määräaika lasketaan siitä, kun muutoksenhakuelimen päätös, jonka perusteella hoidon kustannukset tulevat korvattaviksi, tuli lainvoimaiseksi. Jos korvausasia ei ole vireillä vakuutuslaitok-

HE 93/2015 vp

Voimassa oleva laki

misajankohtana, määräaika lasketaan kuitenkin aikaisintaan korvausasian vireilletulosta.

204 §

Vapaaehtoinen työajan vakuutus ulkomailla työskentelevälle työntekijälle

Suomalainen työnantaja voi ottaa vapaaehtoisen työajan vakuutuksen sellaiselle työntekijälle, jolle työnantaja voi järjestää työntekijän eläkelain 150 §:n 2—4 momentin nojalla mainitun lain mukaisen eläketurvan. Vakuutusyhtiön oikeuteen olla myöntämättä vakuutusta sovelletaan, mitä 191 §:n 2 momentissa säädetään ja vakuutusyhtiön oikeuteen irtisanoa vakuutus sovelletaan, mitä 192 §:ssä säädetään.

252 §

Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Ehdotus

nessa kustannusten syntymisajankohtana, määräaika lasketaan kuitenkin aikaisintaan korvausasian vireilletulosta.

204 §

Vapaaehtoinen työajan vakuutus ulkomailla työskentelevälle työntekijälle

Suomalainen työnantaja voi ottaa vapaaehtoisen työajan vakuutuksen sellaiselle työntekijälle, jolle työnantaja voi järjestää työntekijän eläkelain 150 §:n 2—4 momentin nojalla mainitun lain mukaisen eläketurvan. Vakuutusyhtiön oikeuteen olla myöntämättä vakuutusta sovelletaan, mitä 191 §:n 2 momentissa säädetään ja vakuutusyhtiön oikeuteen irtisanoa vakuutus sovelletaan, mitä 192 §:ssä säädetään. *Vakuutuksenottaja voi kirjallisesti irtisanoa vakuutuksen päättymään aikaisintaan siitä ajankohdasta, kun irtisanomisilmoitus on saapunut vakuutusyhtiölle.*

252 §

Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

Vakuutuslaitoksella on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot työntekijän ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 51 §:n 1 momenttia ja 93 §:ää ei sovelleta ennen tämän lain voimaantuloa satuneisiin vahinkotapahtumiin.

7.

Laki

maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 84 §, 86 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta, 98 §, 113 §, 127 §:n otsikko, 157 §:n 3 momentti ja 180 §:n 2 momentin 3 kohta sekä

lisätään 86 §:n 1 momenttiin uusi 7 kohta, 105 §:ään uusi 3 momentti ja 112 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

84 §

Päätöksen antaminen

Tämän lain nojalla annettavaan päätökseen sovelletaan, mitä:

1) työtapaturma- ja ammattitautilain 124 §:ssä säädetään korvausta koskevan päätöksen antamisesta ja perustelemisesta;

2) työtapaturma- ja ammattitautilain 125 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä ja 3 momentissa säädetään päätöksen antamisesta työnantajalle; ja

3) työtapaturma- ja ammattitautilain 127 §:ssä säädetään päätöksen antamisen ja täytäntöönpanon määräajasta.

86 §

Eräiden kulukorvausten hakeminen

Sen estämättä, mitä 82 §:ssä säädetään maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitok-

Ehdotus

84 §

Päätöksen antaminen

Tämän lain nojalla annettavaan päätökseen sovelletaan, mitä:

1) työtapaturma- ja ammattitautilain 124 §:ssä säädetään korvausta koskevan päätöksen antamisesta ja perustelemisesta;

2) työtapaturma- ja ammattitautilain 125 §:n 1 momentissa säädetään ansionmenetykskorvausta ja mainitun lain 139 §:n 4 momentin mukaista korvausta koskevan päätöksen antamisesta;

3) työtapaturma- ja ammattitautilain 125 §:n 3 momentissa säädetään päätöksestä;

4) työtapaturma- ja ammattitautilain 127 §:ssä säädetään päätöksen antamisen ja täytäntöönpanon määräajasta.

86 §

Eräiden kulukorvausten hakeminen

Sen estämättä, mitä 82 §:ssä säädetään maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitok-

Voimassa oleva laki

sen velvollisuudesta korvausasian selvittämiseen, korvausta on haettava:

- 5) 46 §:ssä tarkoitetuista henkilökohtaisessa käytössä olleista esineistä; ja
6) 71 §:n 6 kohdassa tarkoitetuista kuntoutuksen matka- ja majoituskustannuksista.

98 §

Korvausten maksamisen etusijajärjestys

Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella, toimielimellä tai muulla taholla on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

- 1) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 112 §:n mukaisesti maksamattomina vakuutusmaksuina;
- 2) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle sen aiheuttomasti maksaman korvauksen 145 §:ssä tarkoitettuna takaisinperintänä;
- 3) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain (1224/2004) 12 luvun 2 §:n ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 22 §:n nojalla;
- 4) työnantajalle ja sairauskassalle työtapaturma- ja ammattitautilain 139 §:n ja valtiolle palkkaturvalain (866/1998) 16 §:n nojalla;
- 5) työttömyyskassalle työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n ja Kansaneläkelaitokselle työtapaturma- ja ammattitautilain 141 tai 142 §:n nojalla;
- 6) eläkelaitokselle työtapaturma- ja ammattitautilain 140 §:n nojalla;
- 7) kunnalle työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:n nojalla;
- 8) Kansaneläkelaitokselle opintotukilain (65/1994) 28 §:n nojalla; *sekä*
- 9) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n nojalla.

Ehdotus

sen velvollisuudesta korvausasian selvittämiseen, korvausta on haettava:

- 5) 46 §:ssä tarkoitetuista henkilökohtaisessa käytössä olleista esineistä;
6) 71 §:n 6 kohdassa tarkoitetuista kuntoutuksen matka- ja majoituskustannuksista;
7) *työtapaturma- ja ammattitautilain 139 §:n 4 momentissa tarkoitetuista kustannuksista.*

98 §

Korvausten maksamisen etusijajärjestys

Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella, toimielimellä tai muulla taholla on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

- 1) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 112 §:n *1 momentin 1 kohdan* mukaisesti maksamattomina vakuutusmaksuina;
- 2) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle sen aiheuttomasti *maksama korvaus 145 §:n mukaisesti*;
- 3) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain (1224/2004) 12 luvun 2 §:n ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 22 §:n *mukaisesti*;
- 4) työnantajalle ja sairauskassalle työtapaturma- ja ammattitautilain 139 §:n ja valtiolle palkkaturvalain (866/1998) 16 §:n *mukaisesti*;
- 5) *Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle 112 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisesti maksamattomina vakuutusmaksuina*;
- 6) työttömyyskassalle työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n ja Kansaneläkelaitokselle työtapaturma- ja ammattitautilain 141 tai 142 §:n *mukaisesti*;
- 7) eläkelaitokselle työtapaturma- ja ammattitautilain 140 §:n *mukaisesti*;
- 8) kunnalle työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:n *mukaisesti*;
- 9) Kansaneläkelaitokselle opintotukilain (65/1994) 28 §:n *mukaisesti*;

HE 93/2015 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n mukaisesti.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään ei koske tämän lain mukaisten vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksuja.

105 §

Vakuutusmaksuvelvollisuus

105 §

Vakuutusmaksuvelvollisuus

Mitä 2 momentissa säädetään vakuutusmaksusta vastaavista muista tahoista, ei koske tämän lain mukaisten vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksuja.

112 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen korvauksesta

112 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen korvauksesta

Tämän lain mukaiseen vapaaehtoiseen vakuutukseen perustuvasta korvauksesta voidaan korvauksensaajan suostumuksella vähentää 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetut vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen sekä 116 §:n ja 124 §:n mukaisten vapaaehtoisten vakuutusten maksamatta jääneet vakuutusmaksut viivästyskorkoineen siten kuin tässä pykälässä säädetään. Pakolliseen vakuutukseen perustuvasta korvauksesta ei kuitenkaan voida vähentää edellä tarkoitettuja maksamattomia vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksuja.

113 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen työeläkkeestä

113 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen työeläkkeestä

Maatalousyrittäjän eläkelain 97 §:ssä tarkoitetut eläkkeensaajan maksamatta jääneet tämän lain mukaiset pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen voidaan vähentää hänen maatalousyrittäjän eläkelain 97 §:ssä tarkoitetusta eläkkeestään noudattaen, mitä mainituksessa pykälässä säädetään. Mitä edellä säädetään, ei

Maatalousyrittäjän eläkelain 97 §:ssä tarkoitetut eläkkeensaajan maksamatta jääneet tämän lain mukaiset pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen voidaan vähentää hänen mainituksessa pykälässä tarkoitetusta eläkkeestään noudattaen, mitä siinä säädetään. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske tämän lain

HE 93/2015 vp

Voimassa oleva laki

kuitenkaan koske tämän lain mukaisia vakuutusmaksuja, joita peritään eläkkeensaajalta maatalousyrittäjän eläkelain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vakuutusmaksuvastuun perusteella.

127 §

*Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus irtisanoa **maatalousyrittäjän** vapaaehtoinen vapaa-ajan vakuutus*

157 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

180 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 1 momentista poiketen:

3) IV ja VII osan säännöksiä sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

Ehdotus

mukaisia vakuutusmaksuja, joita peritään eläkkeensaajalta maatalousyrittäjän eläkelain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vakuutusmaksuvastuun perusteella *eikä vakuutusmaksuja, jotka perustuvat tämän lain mukaisiin vapaaehtoisin vakuutuksiin.*

127 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus irtisanoa vapaaehtoinen vapaa-ajan vakuutus

157 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot työntekijän ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

180 §

Siirtymäsäännökset

Edellä 1 momentista poiketen:

3) IV ja VII osaa sekä 112 ja 113 §:ää sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin. *Edellä 112 §:n nojalla korvauksesta voidaan vähentää myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset pakolliset vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen. Mainitun pykälän 4 momenttia sovelletaan myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisten*

HE 93/2015 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*vakuutusten perusteella maksettavaan korvaukseen ja vakuutusmaksuihin viivästyskor-
koineen.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

8.

Laki

urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 8 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 12 §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 1 momentti ja 12 §:n 1 momentti laissa 483/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Sairaanhoidon ja lääkinnällisen kuntoutuksen korvaus

Sairaanhoidon korvaus

Tapaturman aiheuttaman vamman tai sairauden hoidon korvaamiseen sovelletaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 8 luvun säännöksiä lukuun ottamatta mainitun lain 48 ja 49 §:ää.

Tapaturman aiheuttaman vamman tai sairauden hoidon korvaamiseen sovelletaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 8 lukua lukuun ottamatta 48 ja 49 §:ää. *Sairaanhoidon matkakulujen korvaamiseen sovelletaan mainitun lain 50 §:ää.*

12 §

12 §

Ammatillinen kuntoutus

Kuntoutuksen korvaaminen

Urheilijalle, joka on 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti kykenemätön jatkamaan tämän lain mukaista urheilemista, korvataan ammatillisena kuntoutuksena työtapaturma- ja ammattitautilain 89 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset.

Urheilijalle, joka on 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti kykenemätön jatkamaan tämän lain mukaista urheilemista, korvataan ammatillisena kuntoutuksena työtapaturma- ja ammattitautilain 89 ja 90 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset. *Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan työtapaturma- ja ammattitautiturvaan sovelletaan mainitun lain 91 §:ää. Lisäksi kuntoutukseen sovelletaan työtapaturma- ja ammattitautilain 93—98 §:ää.*

HE 93/2015 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*